

1. **ชื่อผลงาน/โครงการพัฒนา :** การพัฒนาระบบบริการทางกายภาพบำบัดในผู้ป่วยระยะกลาง (intermediate care)

2. **คำสำคัญ :** ผู้ป่วยระยะกลาง, intermediate care, กายภาพบำบัด

3. **สรุปผลงานโดยย่อ :** งานกายภาพบำบัดมีผู้ป่วยระยะกลางมากขึ้น จึงมีการพัฒนาระบบบริการทางกายภาพบำบัดเพื่อให้ผู้ป่วยมีอาการดีขึ้น ป้องกันภาวะแทรกซ้อน และได้รับการติดตามอย่างต่อเนื่อง

4. **ชื่อและที่อยู่ขององค์กร :** งานกายภาพบำบัด กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลมะขาม

5. **สมาชิกทีม :** นางสาวอภิรดี เจริญทวี นักกายภาพบำบัดปฏิบัติการ
นางสาววานิสสา ธนอมสัจย์ นักกายภาพบำบัดปฏิบัติการ
นางสาวอภิณหภัฏวีร์ สุขวัน นักกายภาพบำบัด

6. **เป้าหมาย :** - ร้อยละ 80 ของผู้ป่วยระยะกลางรายใหม่ได้รับการติดตามจนครบ 6 เดือนหรือมีคะแนน BI ครบ 20 คะแนน
- ร้อยละ 80 ของผู้ป่วยระยะกลางในกลุ่ม Mild และ Moderate disable มีคะแนน BI เพิ่มขึ้น
- น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 25 ของผู้ป่วยระยะกลางในกลุ่ม Severe disable ไม่มีภาวะแทรกซ้อน (Bedsore, Joint stiffness, UTI, Pneumonia)

7. **ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ :**

ผู้ป่วยระยะกลาง (intermediate care) ที่ได้รับการส่งต่อจากโรงพยาบาลศูนย์เพื่อทำกายภาพบำบัดแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มโรคได้แก่ 1. Stroke 2. Trauma brain injury 3. Spinal cord injury 4. Hip fracture (Age > 50 years) ซึ่งจากการเก็บข้อมูลในปี 2562 พบว่ามีผู้ป่วยที่ได้รับการส่งจากโรงพยาบาลศูนย์เพื่อเข้ารับบริการทางกายภาพบำบัดเฉลี่ยเดือนละ 10 รายและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น แต่ในปี 2562 ทางหน่วยงานพบว่าระบบบริการทางกายภาพบำบัดในผู้ป่วยระยะกลางยังมีปัญหาการให้บริการได้ไม่ครอบคลุม รวมถึงญาติ/ผู้ดูแลขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแล จึงทำให้ผู้ป่วยในกลุ่มนี้ยังมีคะแนน Barthel index คงที่และในบางรายมีภาวะแทรกซ้อนต่างๆ เกิดขึ้น ทางหน่วยงานจึงได้มีการพัฒนาระบบบริการทางกายภาพบำบัดในผู้ป่วยระยะกลางเพื่อให้ผู้ป่วยในกลุ่มนี้สามารถกลับมาใช้ชีวิตประจำวันได้ใกล้เคียงปกติมากที่สุด และไม่มีภาวะแทรกซ้อนเกิดขึ้น รวมถึงได้รับการติดตามอย่างต่อเนื่อง

8. **การเปลี่ยนแปลง :**

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ป่วยระยะกลาง (intermediate care) ในเขตอ.มะขาม

กิจกรรมการพัฒนา :

1. ขึ้นทะเบียนและจัดเก็บข้อมูลผู้ป่วยระยะกลาง (intermediate care) รายใหม่ทุกราย
 2. จำแนกผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อจากโรงพยาบาลศูนย์
-

- 2.1 กรณีผู้ป่วยใน ผู้ป่วยจะได้รับบริการทางกายภาพบำบัดอย่างน้อย 5 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง ก่อนจำหน่าย และพิจารณาเข้ารับบริการทางกายภาพบำบัดต่อเนื่องตามคะแนน Barthel index
- 2.2 กรณีผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยจะได้รับการรับบริการทางกายภาพบำบัดอย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์
- 2.3 กรณีผู้ป่วยถูกส่งข้อมูลจากโรงพยาบาลศูนย์ผ่าน Google drive แต่ไม่ได้เข้ารับการรักษาทั้งในกรณีผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอก ทางหน่วยงานประสานรพ.สต. เพื่อติดตามโดยการลงเยี่ยมบ้านและพิจารณาเข้ารับบริการทางกายภาพบำบัดต่อเนื่องตามคะแนน Barthel index
3. แบ่งช่วงระดับคะแนน Barthel index เพื่อจัดโปรแกรมและความถี่ในการนัดเพื่อเข้ารับบริการทางกายภาพบำบัดอย่างต่อเนื่องให้กับผู้ป่วย
 - 3.1 Barthel index 0-5 คะแนน : ติดตามเยี่ยมบ้าน
 - 3.2 Barthel index 6-11 คะแนน : นัด 2 ครั้ง/สัปดาห์
 - 3.3 Barthel index 12 คะแนนขึ้นไป : นัด 1 ครั้ง/สัปดาห์
 - 3.4 Barthel index 20 คะแนน : จำหน่าย ส่งต่อ รพ.สต. เยี่ยมบ้าน
4. จัดทำคู่มือการดูแลผู้ป่วยระยะกลาง ให้กับผู้ป่วย ญาติ หรือผู้ดูแล
5. กำหนดการรักษาต่อเนื่อง / การติดตามเยี่ยมบ้าน ตามระยะเวลาที่กำหนดคือ 6 เดือน
6. ประเมินคะแนน Barthel index ทุกครั้งที่มาใช้บริการ
7. ให้ Home program และประเมินผลซ้ำทุกครั้งที่มาใช้บริการ

9. การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง :

ก่อน-หลังดำเนินการ

ตารางแสดงอัตราผู้ป่วยระยะกลางรายใหม่

ที่ได้รับการติดตามจนครบ 6 เดือนหรือคะแนน Barthel index ครบ 20 คะแนน

กลุ่มโรค	เป้าหมาย (ร้อยละ)	ก่อนดำเนินการ	หลังดำเนินการ
		ปี 2562	ปี 2563
Stroke	80	80.25	71.15
Trauma brain injury	80	66.67	77.78
Spinal cord injury	80	66.67	80
Hip fracture (Age > 50 years)	80	ยังไม่ได้เก็บข้อมูล	85.71

ตารางแสดงอัตราผู้ป่วยระยะกลางรายใหม่

ในกลุ่ม Mild และ Moderate disable มีคะแนน Barthel index เพิ่มขึ้น

กลุ่มโรค	เป้าหมาย (ร้อยละ)	ก่อนดำเนินการ	หลังดำเนินการ
		ปี 2562	ปี 2563
Stroke	80	76	84.70
Trauma brain injury	80	66.67	88.89
Spinal cord injury	80	33.33	60
Hip fracture (Age > 50 years)	80	ยังไม่ได้เก็บข้อมูล	85.71

ตารางแสดงอัตราผู้ป่วยระยะกลางในกลุ่ม Severe disable
ไม่มีภาวะแทรกซ้อน (Bedsore, Joint stiffness, UTI, Pneumonia)

กลุ่มโรค	เป้าหมาย (ร้อยละ)	ก่อนดำเนินการ	หลังดำเนินการ
		ปี 2562	ปี 2563
Stroke	≤ 25	26.92	12.5
Trauma brain injury	≤ 25	0	0
Spinal cord injury	≤ 25	33.33	16.67
Hip fracture (Age > 50 years)	≤ 25	ยังไม่ได้เก็บข้อมูล	0

10. บทเรียนที่ได้รับ :

1. ทำให้มีการทบทวนระบบการดูแล รักษาผู้ป่วยระยะกลางรายใหม่ให้เป็นระบบและมีความครอบคลุมมากขึ้น
2. พบว่ายังมีปัญหาและข้อบกพร่องที่จะต้องนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

11. การติดต่อกับทีมงาน :

นางสาววานิสสา ถนอมสัตย์ ตำแหน่ง นักกายภาพบำบัดปฏิบัติการ
งานกายภาพบำบัด แผนกเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลมะขาม